

Nr 279.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående åtgärder för åvägabringande av effektivare kronouppbörd och skärpt kontroll därå; given Stockholms slott den 24 maj 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, inhämta riksdagens yttrande angående de av föredragande departementschefen förordade förslagen till åtgärder för åvägabringande av effektivare kronouppbörd och skärpt kontroll därå.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

I skrivelse den 6 mars 1940, nr 71, har riksdagen, med anledning av vad riksdagens år 1939 församlade revisorer anfört beträffande behovet av en effektivare skatteinbetalning och skärpt kontroll däröver, anhållit, att Kungl. Maj:t ville till prövning av innevarande års riksdag framlägga förslag till vinnande av effektivare åtgärder i fråga om betalningen och redovisningen av å kronoskattsedel upptagna utskylder ävensom till den förstärkning av kontrollen på detta område, som i samband därmed prövades erforderlig.

I riksdagsskrivelsen har anförts, att sådana missförhållanden med avseende å skatteinbetalningen kommit till synes, att enligt riksdagens uppfattning åtgärder måste vidtagas för vinnande av en bättre ordning därutinnan. I den mån härför skulle krävas ökning av den personal, som nu toges i anspråk för kontrollen inom riksräkenskapsverket, syntes denna ökning böra bedömas med hänsyn till att kontrollen avsåge synnerligen betydande belopp. Revisorerna hade i detta avseende meddelat, att summan av restantierna beträffande de å kronoskattsedel upptagna skatterna och allmänna avgifterna uppginge till ej mindre än 35,000,000 kronor. Det funnes vid sådant förhållande anledning förvänta, att ökade kontrollkostnader inom kort skulle visa sig vara räntabla. Till bestyrkande härav ville riksdagen även meddela, att, enligt vad riksdagen erfarit, redan den omständigheten, att riksdagens revisorer genom sin verkställda utredning fäst uppmärksamheten på de i vissa fall mycket anmärkningsvärda förhållanden, som här förelegat, medfört, att skatteindrivningens betydelse under de senaste månaderna mera uppmärksammats och att den också vunnit i effektivitet.

Riksdagen har uttalat såsom sin uppfattning, att skyndsamhet här vore av särskild betydelse, och att av vederbörande myndigheter, exempelvis statskontoret och riksräkenskapsverket, ett åtminstone preliminärt förslag på detta område borde kunna snabbt utarbetas och framläggas för årets riksdag. Sedan riksdagen beretts tillfälle att yttra sig, borde bestämmelser i ämnet snarast möjligt meddelas genom Kungl. Maj:ts försorg. Riksdagen har vidare uttalat bland annat:

I detta sammanhang vill riksdagen fästa uppmärksamheten på att, enligt vad som framgår av revisorernas utredning, ett stort antal personer i ansvarig ställning inom statlig och kommunal förvaltning funnits uppförda å restlängd samt att åtskilliga av dem i en eller annan form haft att taga befattning med ledningen och verkställandet av skatteindrivning och skattekontroll. Riksdagen ansluter sig helt till revisorernas uppfattning, att dylika förhållanden äro ägnade att hos allmänheten upphäva respekten för statens auktoritet och att det måste krävas, att tjänstemän, som å statens vägnar skola bevaka det allmännas rätt härutinnan, själva klanderfritt fullgöra sina skyldigheter såsom skattebetalare. Även i detta hänseende anser riksdagen, icke minst med tanke på att under liknande förhållanden förtroendemän ansetts icke kunna fortfarande bibehålla ställning såsom sådana, särskilda bestämmelser böra meddelas till förebyggande av dylika missförhållanden. Ytterligare anser sig riksdagen böra i samma syfte fästa uppmärksamheten på att av vederbörande överordnade skattemyndigheter till dem, som ytterst bära ansvaret för indrivningen hos skattebetalarna, ej lämnas sådana direktiv, att indrivningsmännens ansvar avtrubbas. Enligt vad utredningen givit vid handen torde ett påpekande härav vara erforderligt.

Slutligen vill riksdagen understryka önskvärdheten av att, såsom revisorerna framhållit, anordningar vidtagas så att riksdagen årligen kan i revisionsberättelsen erhålla fortlöpande summariska uppgifter rörande skatteinbetalningens resultat.

Genom beslut den 8 mars 1940 har Kungl. Maj:t uppdragit åt riksräkenskapsverket att, med beaktande av vad i riksdagens skrivelse anförts, verkställa utredning och skyndsamt inkomma med förslag till omedelbara åtgärder för effektivisering av kronouppbörderna samt till förstärkning av kontrollen över denna.

Riksräkenskapsverket har i skrivelse den 20 april 1940 avgivit utlåtande med förslag i ämnet. Ämbetsverket har därvid till en början erinrat, att 1936 års uppbördskommitté i sitt betänkande med förslag till omorganisation av uppbördsväsendet och folkbokföringen m. m. ingående behandlat bristerna i restindrivningen och föreslagit åtgärder till deras avhjälpande. En del av dessa åtgärder äga, enligt vad ämbetsverket framhåller, ett så nära samband med den föreslagna uppbörds- och folkbokföringsreformen i dess helhet, att de icke kunna genomföras fristående från denna. I detta sammanhang nämnas förslagen om utsträckt skyldighet att anmäla flyttning, om skyldighet för arbetsgivare att anmäla anställning av personal, om förande av anställningsregister och centrala adressregister hos länsstyrelserna, samt om ett vidgat deltagande överhuden taget från dessa myndigheters sida i skatteindrivningen. Möjligen skulle dock, anför ämbetsverket vidare, förslaget om skyldighet för arbetsgivare att anmäla nyanställning av personal kunna, åtminstone i viss omfattning, genomföras. Ett frivilligt samarbete mellan myndigheter och arbetsgivare i sådan riktning har enligt vad ämbetsverket upplyser på en del orter blivit inlett.

Riksräkenskapsverket har därefter behandlat vissa av uppbördskommittén framlagda förslag till åtgärder för vinnande av verksammare skatteindrivning, vilka ämbetsverket anser kunna tagas till utgångspunkt för partiella reformer. Vad angår de allmänna förutsättningarna för dessa reformer har man enligt vad riksräkenskapsverket uttalar att begränsa sig till åtgärder, som ej pålägga länsstyrelserna och landsfiskalerna några nya uppgifter eller mera väsentligt utvidga de uppgifter, som redan åvila dem. I fråga om landsfiskalerna erinrar ämbetsverket i detta sammanhang om de svårigheter att erhålla biträden, som föranletts av nuvarande ovisshetstillstånd i fråga om anställningsförhållandena. Man torde alltså, yttrar ämbetsverket, hava att inrikta sig på att söka bättre tillvarata befintliga möjligheter till övervakning av att restindrivningen med nuvarande ordning bedrivs effektivt och att införa kompletterande uppgifter i redovisningen endast i den mån så erfordras för nämnda ändamål.

Från dessa utgångspunkter har ämbetsverket först upptagit frågan om införande av en systematisk uppbördsstatistik och i samband därmed vissa särskilda spørsmål om fullständigare uppgifter i balanslängder angående indrivningsåtgärder och om förbättring av kontrollen över restindrivningen i magistratsstäder. Ämbetsverkets utlåtande har i denna del huvudsakligen följande innehåll:

Kontrollen över indrivningen av restförda kronoutskylder utövas i första hand av länsstyrelserna, dels genom fortlöpande granskning å uppbörds-

avdelningarna av de utav landsfiskalerna och magistraterna ingivna redovisningarna, dels ock genom inventeringar.

Den fortlöpande kontrollen å landskontoret omfattar, förutom kontroll å redovisningen av influtna medel, granskning av de föreslagna avkortningarna och avskrivningarna samt de insända balanslängderna över oredovisade kronoutskylder. Granskningen av föreslagna avkortningar och avskrivningar är av övervägande formell natur, enär hindersbevisens schablonmässiga avfattning i allmänhet ej medgiver någon materiell prövning. I fråga om avkortningar och avskrivningar, avseende magistratsstad, hava länsstyrelserna, då de ej erhålla några restlängdsexemplar och då influtna belopp ej redovisas post för post, knappast möjlighet att utöva någon kontroll ens ur medelsredovisningens synpunkt. Poster, som i verkligheten hava guldits, kunna sålunda föreslås till avkortning, utan att länsstyrelsen i detta avseende kan utöva någon kontroll. Någon mera ingående granskning av balanslängderna torde ej förekomma inom länsstyrelserna. Orsaken till att så är fallet torde vara att söka dels i otillräcklig tillgång på personal och dels i den begränsade tid som står till förfogande, alldenstund längderna i fråga skola ingå till riksräkenskapsverket såsom bilagor till den fortlöpande uppbördsredogörelsen. Inom vissa länsstyrelser torde den praxis hava utbildats, att länsstyrelsens granskning av nämnda längder inriktas på att stickprovvis infordra förklaringar till att utskylder, för vilkas uttagande handräkning begärts hos annan utmättningsman, ej blivit av denne redovisade. Balanslängder, som avse magistratsstad, torde överhuvud taget ej kunna underkastas någon närmare granskning, då de i allmänhet sakna anteckningar om indrivningsåtgärder. Sistnämnda förhållande sammanhänger med att indrivningen handhaves av stadsfogden, medan längderna över oredovisade utskylder närmast upprättas av kronouppbörds-kassören.

Den genom inventeringar utövade kontrollen utgör och är även avsedd att utgöra huvudsakligen en kontroll av själva medelsredovisningen. Någon systematisk övervakning av det sätt på vilket indrivningen bedrivs kan det därvid i allmänhet ej bliva tal om.

Den riksräkenskapsverket åliggande övervakningen av indrivningen och redovisningen av utestående kronoutskylder utövas dels genom fortlöpande granskning av de utav länsstyrelserna avgivna uppbördsredogörelserna — vid vilka bland annat finnas bilagda förenämnda av landsfiskaler och magistrater upprättade balanslängder över oredovisade utskylder — samt de av länsstyrelserna insända protokollen över hos utmättningsmän och kronokassörer verkställda inventeringar, dels ock genom hos länsstyrelserna och dem underställda redogörare verkställda inventeringar och undersökningar rörande redovisningsväsendet. Övervakningen av kronouppbörden i riket utövas inom ämbetsverket å dess fjärde revisionskontor (skattekontoret), vilket emellertid även har andra väsentliga åligganden. Denna kontroll har på grund av den begränsade personal som ämbetsverket haft att tillgå för ändamålet tidigare helt måst inriktas på uppdragandet av brister i redovisningen. Under de senaste åren ha emellertid — sedan arbetskraften å vederbörande kontor kunnat något förstärkas — undersökningar i fråga om effektiviteten i restindrivningen kunnat i viss utsträckning verkställas på grundvalen av det i form av balanslängder över oredovisade kronoutskylder föreliggande materialet. För att längderna härvidlag skola kunna utnyttjas på rätt sätt har riksräkenskapsverket i cirkulär den 5 juli 1939 till samtliga länsstyrelser erinrat om, bland annat, att balanslängderna jämlikt § 27 uppbördsreglementet skola upptaga noggranna uppgifter om de åtgärder som vidtagits och om det hinder som mött för indrivningen i fråga om utskylder,

som äro beroende på åtgärd inom vederbörande distrikt eller stad, samt genom angivande av ett flertal exempel lämnat vägledning i fråga om arten och utformandet av de uppgifter, som i sådant avseende böra avgivas. Den granskning av balanslängderna, som — ehuru i ringa omfattning — kommit till stånd, har redan den lett till ett flertal ingripanden från riksräkenskapsverkets sida.

På grund av den erfarenhet som sålunda vunnits av balanslängdernas utnyttjande såsom underlag för en central fortlöpande kontroll över indrivningsverksamhetens bedrivande anser sig riksräkenskapsverket kunna uttala, att deras värde i sådant avseende är mycket stort. För att denna granskning skall kunna giva bästa möjliga resultat erfordras emellertid att fullständiga uppgifter om indrivningsåtgärder och hinder som mött för indrivningen lämnas i full utsträckning. Vad beträffar redovisningen från magistratsstäder, finner riksräkenskapsverket det därför vara ofrånkomligt, att balanslängderna genom samarbete mellan kronouppbörds-kassören och stadsfogden göras lika fullständiga i detta avseende som övriga balanslängder.

Då balanslängder avgivas endast två gånger om året, torde granskningen inom riksräkenskapsverket av desamma, därest en genomgående sådan skall verkställas, i många fall emellertid komma att äga rum först sedan viss tid förflutit efter den tidpunkt de avse. Med hänsyn till den relativt korta preskriptionstiden för kronoutsylder och till de snäva tidsfrister, som gälla för införelåtgärders vidtagande eller förmånsrätts bevakande i vissa fall, är det av största vikt, att riksräkenskapsverket beredes möjlighet att fortlöpande skapa sig en aktuell bild av indrivningens bedrivande inom riket. Härigenom skulle man nämligen erhålla god vägledning, när det gäller att avgöra, vilka balanslängder som i första hand böra granskas.

Till förverkligande av nyssnämnda önskemål om att riksräkenskapsverket skall kunna fortlöpande överblicka indrivningens gång inom hela riket föreslår riksräkenskapsverket, att inom ämbetsverket skall föras en månad för månad fortlöpande uppbördsstatistik. Förutom vad nyss anförts om betydelsen av en sådan statistik må framhållas, att den, i och för sig eller tillsammans med i övrigt föreliggande uppgifter, skulle lämna en högst betydelsefull vägledning vid bedömandet av frågan om behovet av att indrivningens handhavande på viss ort underkastas en närmare granskning på platsen genom riksräkenskapsverkets försorg.

Vad kronouppbörden på landsbygden beträffar, ingår redan för närvarande material till upprättande av en uppbördsstatistik i avseende på restförda utskylder till riksräkenskapsverket genom de månatliga uppbördsredogörelserna med tillhörande bilagor. Alldenstund uppbördsstatistiken för att giva en verklig bild av de lokala uppbördsförhållandena även bör avspegla resultatet av den ordinarie kronouppbörden, torde länsstyrelserna böra åläggas att fortlöpande till riksräkenskapsverket avlämna uppgifter om sammanlagda beloppet och antalet av i behörig tid guldna, respektive restförda debetsedlar inom varje utmätningmansdistrikt. Vad däremot beträffar uppbörden i magistratsstäderna, lämna de till riksräkenskapsverket ingående uppbördsredogörelserna icke något tillfredsställande material för en statistik över restförda utskylder, om statistiken som sig bör skall avspegla indrivningens gång i avseende ej endast på belopp utan även på antalet debetsedlar, som redovisas på olika sätt. De vid ifrågavarande uppbördsredogörelser fogade bilagorna över influtna restantier upptaga nämligen icke utskylderna specifikt utan endast deras sammanlagda belopp. Framför allt med hänsyn till de bättre möjligheter till kontroll över medelsredovisningen som därigenom skulle beredas länsstyrelserna och riksräkenskapsverket vore det önskvärt, att influt-

na restantier bleve redovisade post för post i uppbördsredogörelser avseende magistratsstäder liksom fallet är i fråga om uppbördsredogörelser avseende utmätningmansdistrikt på landsbygden. Ett sådant förfarings sätt torde i varje fall vara praktiskt genomförbart i fråga om magistratsstäder, vilka ej hava större folkmängd än ett stort landsfiskalsdistrikt, exempelvis 20,000 invånare. Då det emellertid för städernas del skulle medföra ett väsentligt ökat arbete, vill riksräkenskapsverket ej direkt påyrka att en sådan ordning skall genomföras för närvarande. Det bör i detta sammanhang ej förbises, att magistratsstäderna själva hava att bestrida kostnaderna för kronouppbörden.

Uppbördsstatistiken bör emellertid omfatta även magistratsstäderna och även i avseende på dessa givetvis utvisa ej enbart storleken av på olika sätt redovisade belopp utan även antalet på motsvarande sätt redovisade debetsedlar. Uppbördsredogörelserna från magistratsstäderna böra därför kompletteras med uppgifter om antalet redovisade debetsedlar. Härutöver böra magistratsstäderna avlämna sådana särskilda uppgifter om resultatet av den ordinarie uppbörden, som länsstyrelserna enligt vad nyss nämnts böra lämna i avseende å uppbörden på landsbygden.

Riksräkenskapsverket har vidare berört frågan om åtgärder för att möjliggöra en materiell prövning från myndigheternas sida i fråga om utskylder, som anmälas till avkortning och avskrivning. Ämbetsverket har härvid hänvisat till ett av uppbördskommittén framställt förslag i fråga om utformningen av hindersbevis.

För närvarande saknas närmare bestämmelser om hur hindersbevis skola vara avfattade. Om vad som genom dylika bevis skall styrkas har uppbördskommittén, vad angår kronoutskylder, lämnat följande redogörelse:

I § 14 mom. 2 uppbördsreglementet stadgas beträffande utskylder, som ej kunnat uttagas av den orsak, att vederbörande skattskyldige ej kunnat anträffas, att debetsedel eller restlängdsutdrag i sådant fall bör vara försett med intyg, att den skattskyldige blivit i den kommun, där utskylderna påförts honom, förgäves eftersökt samt att utskylderna icke kunnat uttagas vid undersökning till utrönande av huruvida annan är pliktig att ansvara för utskylderna eller tillgång för dessas gäldande eljest förefinnes, ävensom med uppgift, enligt tillgängliga upplysningar, om den ort, dit den skattskyldige, enligt vad känt är eller antagas kan, begivit sig. Enligt § 23 uppbördsreglementet skola kronoutskylder, vilka enligt tillgängliga intyg eller andra handlingar må avkortas, i viss ordning anmälas till sådan åtgärd. Vid sådan anmälan skall fogas avkortningslängd, vilken skall åtföljas av bevis om de förhållanden, på vilka anmälan grundas. Jämlikt § 22 uppbördsreglementet må avkortning äga rum, bland annat, »då den skattskyldige saknar utmätningensbara tillgångar till utskyldernas gäldande och införsel i honom tillkommande avlöning, pension eller livränta enligt gällande bestämmelser icke kan äga rum». Bevis om hinder, som ovan nämnts, plägar avfattas i härmed överensstämmande ordalag.

Bevis om hinder av ifrågavarande slag för indrivning av kommunalutskylder pläga, enligt vad kommittén upplyser, avfattas efter samma formulär som hindersbevis avseende kronoutskylder.

Kommittén har beträffande hindersbevisens avfattning anfört:

En närmare prövning av frågan, huruvida avkortning är materiellt behörlig eller icke, försvåras av de nuvarande hindersbevisens schablonmässiga av-

fattning, som föranleder, att såväl den granskning, som utmättningsman har att underkasta dylika bevis, som den avkortningsbeviljande myndighetens prövning får en mera formell karaktär än som är önskvärdt. Kommittén finner sålunda behov föreligga av mera noggranna bestämmelser angående den utredning, som bör föreläggas om var en skattskyldig kan anträffas och där-om att utsikt att utfå utskylder icke finnes. Kommittén föreslår, att hindersbevis skola upprättas efter fastställt formulär. Avser bevis, att vederbörande skattskyldige ej kunnat anträffas, bör detsamma innehålla uppgift enligt tillgängliga upplysningar — förutom såsom för närvarande är brukligt därom att den skattskyldige blivit förgäves eftersökt, att annan icke är pliktig att ansvara för utskylderna, att tillgång till dessas gäldande ej heller eljest finnes samt om ort, dit den skattskyldige begivit sig — om tid för utflyttning till annan ort och, såvitt ske kan, om postadress och i förekommande fall arbetsanställning ävensom med uppgift om från vem upplysningar inhämtats. Avser bevis, att på grund av bristande tillgång till utskyldernas gäldande utsikt att utfå desamma icke finnes, bör beviset innehålla uppgifter i olika avseenden för bedömande av den skattskyldiges betalningsförmåga, såsom om inkomst, arbetsförmåga, sjukdom, lyte, försörjningsplikt, arbetslöshet och, därest den skattskyldige besitter lös egendom till värde överstigande vad som må undantagas från utmätning, om orsaken till att utmätning ej skett, samt om den skattskyldiges utsikter att i framtiden erhålla erforderliga tillgångar till utskyldernas gäldande.

Riksräkenskapsverket har uttalat, att uppbördskommitténs förslag i fråga om strängare krav på hindersbevisens utformning syntes i stort sett kunna tjäna till vägledning vid lösandet av nu förevarande spørsmål.

Ytterligare har riksräkenskapsverket berört frågan om åtgärder gentemot personer som ha befattning med uppbörd men ej själva behörigen erlægga sina utskylder. Ämbetsverket har i detta avseende hänvisat till av uppbörds-kommittén framställda förslag av följande innebörd:

Uppbördsmyndigheterna borde ägna oavlåtlig uppmärksamhet åt ifråga-varande förhållanden och med lämpliga medel ingripa, så snart anledning därtill förekomme. Redan vid restlängdernas utskrivande borde bemärkas och särskilt antecknas, huruvida tjänstemän, som i detta sammanhang avses, underlåtit att i behörig ordning erlægga sina utskylder. Å länsstyrelsen eller å den tjänsteman i magistratsstad, som skulle handhava uppbörden, skulle sedan ankomma att särskilt anmoda vederbörande att fullgöra sin betalnings-skyldighet. I förekommande fall borde förordnande, varom förmåles i 6 § utsökningslagen, ofördröjligen meddelas. Riksräkenskapsverket borde i den omfattning ämbetsverket funne skäl på lämpligt sätt hållas underkunnigt om förekomna omständigheter av ifrågavarande art.

Riksräkenskapsverket har nu förordnat, att de av uppbördskommittén så-lunda ifrågasatta åtgärderna i tillämpliga delar omedelbart genomföras.

Slutligen har riksräkenskapsverket till behandling upptagit frågan om förstärkning av personalen hos ämbetsverket med hänsyn till de nya eller utvidgade uppgifter, som enligt nu framlagda förslag skulle tillkomma verket. Dessa ha i utlåttandet sammanfattats på följande sätt:

Balanslängderna över oredovisade kronoutskylder skola underkastas en genomgående granskning. Avkortningar och avskrivningar skola ägnas sär-skild uppmärksamhet. En månadsvis fortlöpande uppbördsstatistik skall

upprättas. Den genom inspektionsresor utövade lokala kontrollen över in-
drivningsarbetets bedrivande skall utvidgas. Slutligen bör den räkenskaps-
mässiga granskningen såvitt möjligt utvidgas till att omfatta hela det till
riksräkenskapsverket ingående räkenskapsmaterialet i avseende på krono-
uppbörden.

I anslutning härtill har riksräkenskapsverket anfört:

De göromål varom här är fråga äro uppenbarligen till stor del av den
art, att de, om det åsyftade utbytet skall erhållas, ställa stora krav på sak-
kunskap inom uppbördsområdet hos vederbörande befattningshavare. Detta
gäller framför allt de tjänstemän, som skola leda arbetet, men i viss mån
även den personal, som skall granska balanslängder och avkortningar från
synpunkten av att indrivningen i det enskilda fallet ej får eftersättas.

Den revisionskommissarie, som är chef för skattekontoret (fjärde revi-
sionskontoret), handhar såsom tidigare berörts i denna egenskap även andra
betydelsefulla uppgifter än övervakningen av kronouppbörden. Redan den
senaste tidens livliga utveckling på det statliga uppbörds- och beskattnings-
väsendets område samt den utvidgning av detsamma, som de nya statsskat-
terna medfört och komma att medföra, torde därför i och för sig motivera,
att en förste revisorstjänst inrättas å skattekontoret. Enligt riksräkenskaps-
verkets mening är detta också en första, ofrånkomlig förutsättning för att de
nyttillkommande arbetsuppgifter, varom nu är fråga, skola kunna med åsyf-
tad verkan påläggas ämbetsverket. Riksräkenskapsverket vill i detta sam-
manhang erinra om att, då ämbetsverket i sina anslagsäskanden för budget-
året 1939/40 föreslog det sedermera även medgivna inrättandet av en förste
revisorstjänst å ettvarrt av de övriga revisionskontoren, verket framhöll, att
frågan om skattekontorets organisation borde ställas på framtiden i avvaktan
på uppbördsfrågans vidare utveckling.

Den närmaste ledningen av den utökade kontroll- och inspektionsverk-
samheten torde sålunda böra anförtros åt en förste revisor. Hur den i öv-
rigt erforderliga personalen lämpligen bör fördela sig å olika tjänsteställ-
ningar, kan lika litet som frågan om den lämpligaste rekryteringen avgöras,
innan principerna för den utvidgade skattegranskningen tagit fastare form.
För upprättandet av uppbördsstatistiken och handhavandet av balansläng-
dernas granskning torde emellertid tills vidare böra beräknas en revisor och
en amanuens. Den närmaste ledningen av den räkenskapsmässiga gransk-
ningen av kronouppbörden ankommer för närvarande på en revisionsassi-
stent. Därest nämnda granskning skall kunna utbyggas i avsedd omfatt-
ning, erfordras en befattningshavare i kansliskrivares tjänsteställning. Den
biträdespersonal, som härutöver torde erfordras, synes kunna beräknas till
2 kanslibiträden och 2 kontorsbiträden. Samtliga de befattningshavare, var-
om här är fråga, torde böra erhålla ställning såsom extra ordinarie tjänste-
män.

Avlöningskostnaderna för den i och för en förstärkt skattegranskning så-
lunda erforderliga personalen, inklusive rörligt tillägg, kunna för helt bud-
getår beräknas till i runt tal 45,000 kronor. Då den föreslagna organisationen
emellertid lämpligen torde böra byggas upp successivt, allteftersom erfa-
renhet kan vinnas om arbetets lämpliga utformning och fördelning, finner
riksräkenskapsverket ett belopp på 30,000 kronor böra för nästkommande
budgetår anvisas till personal för förstärkt skattegranskning.

Departements-
chefen.

I det föreliggande ärendet ha påtalats vissa brister i skatteindrivningsför-
farandet och kontrollen därå. Även i tidigare sammanhang ha dessa brister

uppmärksammats och åtgärder för deras avhjälpande bragts under övervägande. Hithörande spørsmål ha ingående behandlats av 1936 års uppboräds-kommitté, som med utgångspunkt från en omläggning av uppborädsväsendet och folkbokföringen föreslagit åtskilliga av riksräkenskapsverket nu omför-mälda åtgärder till förbättring av skatteindrivningen. I det föreliggande ärendet har riksräkenskapsverket yttrat sig om möjligheten att, i avvaktan på en allmän uppboräds- och folkbokföringsreform, genomföra partiella re-former i den riktning kommittén föreslagit. Då ämbetsverket därvid haft att utgå från den nuvarande förvaltningsorganisationen på dessa områden, har det, enligt vad ämbetsverket framhållit, funnits nödvändigt att så långt möjligt undvika ett betungande av de lokala myndigheterna med nya ar-betsuppgifter i samband med redovisningen av utskylderna och att i främs-ta rummet förlägga nytillkommande arbetsuppgifter till den av ämbetsver-ket utövade centrala kontrollen.

Riksräkenskapsverket har närmast förordat *dels* anordnande inom äm-betsverket av uppborädsstatistik, grundad på de från länsstyrelserna ingå-ende redogörelserna, i vissa avseenden kompletterade, *dels* ändrad avfatt-ning av hindersbevisen, *dels ock* meddelande av föreskrifter om särskilda åtgärder gentemot vissa tjänstemän, som försumma sin egen skattebetalning.

Främst med tanke på den vikt, som i nuvarande läge måste tillmätas uppborädsväsendets effektivitet, och de ökade svårigheter, vilka kunna väntas bli följden av beskattningens skärpning, anser jag mig för egen del kunna förorda, att man utan att avvakta lösningen av de allmänna uppborädsvä-sendet berörande spörsmålen vidtager provisoriska åtgärder för att dels åvå-gabringa ett bättre utgångsmaterial för riksräkenskapsverkets kontroll å kronoskatteuppboräden och dels avhjälpna vissa mera påfallande brister i det nuvarande indrivningssystemet.

Åt riksräkenskapsverket bör således uppdragas att föranstalta om upp-rättande av uppborädsstatistik i huvudsaklig överensstämmelse med den i äm-betsverkets utlåtande innefattade planen. De redogörelser angående upp-boräden, som enligt uppborädsreglementet eller andra gällande föreskrifter skola insändas till riksräkenskapsverket, böra för angivna ändamål komplet-teras. För att underlätta en lämplig anpassning efter vunna erfarenheter bör det uppdragas åt riksräkenskapsverket att — med avseende å uppboräden så-väl å landet som i städerna — meddela erforderliga föreskrifter om den ut-vidgade uppgiftsskyldigheten.

Av synnerlig vikt är att myndigheterna vederbörligen iakttaga den i § 27 uppborädsreglementet förekommande bestämmelsen, att balanslängd skall upptaga noggrann uppgift om de åtgärder som vidtagits och om det hinder som mött för indrivningen i fråga om utskylder, som äro beroende på åtgärd inom vederbörande distrikt eller stad. Enligt vad av riksräkenskaps-verkets yttrande framgår ha vissa brister härutinnan förmärkts, vilka givit ämbetsverket anledning att i utsänt cirkulär meddela anvisningar i ämnet. Då det synes kunna förväntas, att rättelse skall kunna vinnas på denna väg,

lär någon Kungl. Maj:ts åtgärd i detta hänseende tills vidare icke vara påkallad.

Fastställande av formulär för hindersbevis i enlighet med vad uppborrdskommittén föreslagit torde böra ankomma på blankettkommissionen, som i fråga därom bör samråda med riksräkenskapsverket.

Vad angår frågan om skärpningen av kontrollen å vissa tjänstemäns skattebetalning synes det lämpligen böra åläggas uppborrdsmyndigheterna att hålla hand över att tjänstemän som ha att taga befattning med uppborrd fullgöra sin egen skattskyldighet. Riksräkenskapsverket torde böra bemyndigas att, med beaktande av vad uppborrdskommittén i ämnet anfört, meddela närmare anvisningar om de åtgärder myndigheterna i sådant syfte böra vidtaga.

Till förstärkning av riksräkenskapsverkets organisation med hänsyn till utvidgningen av skattekontrollen har ämbetsverket föreslagit nyinrättande av ett antal extra ordinarie befattningar, däribland en förste revisorsbefattning, samt anvisande av särskilda medel, för nästa budgetår beräknade till 30,000 kronor. För egen del anser jag väl förhållandena påkalla en ökning av den arbetskraft som inom ämbetsverket användes för skattekontrollen. Med hänsyn till det rådande läget synes dock en utbyggnad av organisationen icke nu böra företagas. Behovet av ökad arbetskraft för skattekontrollen torde under nästa budgetår böra tillgodoses genom provisoriska personaldispositioner, vilka i princip böra hållas inom ramen av den nuvarande personalorganisationen. En lösning efter angivna linjer synes kunna underlättas genom jämkning i ett eller annat hänseende i de restriktioner som för närvarande inom ämbetsverket tillämpas i fråga om förordnande av vikarier för befattningshavare vilka tagas i anspråk för militärtjänst eller för av krisläget betingade civila arbetsuppgifter. Frågan om behovet av förstärkning av de för budgetåret anvisade avlöningsmedlen torde sålunda böra upptagas till bedömande först om så längre fram skulle visa sig oundgängligen nödvändigt.

Med åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen inhämta riksdagens yttrande angående de av mig nu förordade förslagen till åtgärder för åvägabringande av effektivare kronouppborrd och skärpt kontroll därå.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Ossian Larsson.